

Η ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ

Το κοινωνικό αίτημα του εκσυγχρονισμού που εκφράστηκε από το 1996 στην πολιτική ζωή παραμένει και σήμερα το ισχυρότερο πολιτικό ρεύμα ιδεών στη χώρα, η σαφέστερη και συνεκτικότερη πολιτική για τον τόπο. Ωστόσο οι εκλογές για την αυτοδιοίκηση πρώτου και δεύτερου βαθμού και η ερμηνεία των αποτελεσμάτων τους δημιούργησε μια σύγχυση. Στην πραγματικότητα οι εκλογές κατέδειξαν τις επικοινωνιακές μας αδυναμίες αλλά και σοβαρά λάθη τακτικής που επέτρεψαν στις δυνάμεις της συντήρησης (πέρα από τυπικές ετικέτες) να ανασυγκροτηθούν και μέσω των ισχυρών ακόμη ερεσιμάτων τους στην κοινωνία, στα μέσα ενημέρωσης και στους κομματικούς μηχανισμούς, να πέζουν προς μια κατεύθυνση συμβιβασμού και τελικά αναχρονισμού.

Αυτή η πίεση αποτυπώθηκε από την επομένη των εκλογών, στην πολιτική ζωή, καθώς οι δυνάμεις της προόδου φάνηκαν να περιέρχονται σε θέση άμυνας. Το φαινόμενο αυτό είναι απόρροια μιας σαφούς αδυναμίας των δυνάμεων μας και η οποία έγκειται στην υποτίμηση της εξυγιαντικής πλευράς του εκσυγχρονισμού καθώς και της κοινωνικής και πολιτικής του σημασίας. Δημιουργήσαμε την εντύπωση ότι ο εκσυγχρονισμός αφορούσε μόνο την ΟΝΕ, την οικονομική ζωή και την επίτευξη κάποιων δεικτών που θα πιστοποιούσαν τη σταθεροποίηση και την πορεία ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. Στο όνομα της πολιτικής αυτής και με το φόβο δημιουργίας κλίματος εσωκομματικής έντασης, διαμορφώθηκαν διάφορες συμφωνίες του νέου με το παλιό που δημιουργούσαν στην κοινωνία την εντύπωση ότι η κυβέρνηση θεωρεί τα θέματα των μεταρρυθμίσεων δευτερεύοντα ή εν πάση περιπτώσει ότι τα αναβάλλει για τη μετά την είσοδο στην ΟΝΕ περίοδο. Όμως η εξυγίανση του δημόσιου βίου είναι άμεσο και δομικό στοιχείο μιας πολιτικής εκσυγχρονισμού ειδάλλως τα φαινόμενα που εξακολουθεί να παράγει ο παλιός δημόσιος βίος (τη διαφθορά στον τομέα της δημόσιας ασφάλειας και όχι μόνο, τα προβλήματα στην υγεία και τα μέσα μεταφοράς κλπ.) υπονομεύουν την αξιοπιστία της πολιτικής του εκσυγχρονισμού.

Ασφαλώς η είσοδος μας στην ΟΝΕ είναι ο πρώτος εθνικός στόχος. Αυτό τον στόχο φραστικά και εν πολλοίς υποκριτικά ουδείς πλην του ΚΚΕ αρνείται. Ακόμη και αυτή η άρνηση του ΚΚΕ δεν στηρίζεται πια σε μια έστω λαθεμένη επιλογή ή σε άλλη στρατηγική, αλλά σε έναν μηδενισμό και αυτός

είναι ένας λόγος των περίεργων συμμαχιών σε αυτές τις εκλογές. Η αποκάλυψη συνεπώς των πραγματικών προθέσεων και του μικροκομματισμού της αντιπολίτευσης μπορεί να γίνει μόνο στο πεδίο των δομικών αλλαγών και των μεταρρυθμίσεων, π.χ. στα ζητήματα της Ολυμπιακής και της Ιονικής, στις μεταρρυθμίσεις του κράτους, στο χτύπημα των μηχανισμών της διαφθοράς.

Στα πεδία αυτά όμως διεφάνη ότι η κυβέρνηση ήταν ευεπίφορη στις πέσεις μιας κομματικής νομενκλατούρας (που διαπερνά δυστυχώς όλο το κόμμα) η οποία θεωρεί εαυτήν ως διαμεσολαβητή κοινωνίας και κυβέρνησης.

Η διορθωτική αλλαγή (και όχι ανασχηματισμός που θα αποδιοργάνωνε για ένα εξάμηνο, το κρισιμότερο της χώρας, το κυβερνητικό έργο ενώ θα έδινε και μια εικόνα συνομοσπονδοποίησης της κυβέρνησης) και η ψήφος εμπιστοσύνης από τη Βουλή, πρέπει να συνοδευθούν λοιπόν με αποφασιστικότητα, την ίδια που επιδεικνύουμε στην περίπτωση της ΟΝΕ και με παρεμβάσεις στην κοινωνία και στο κόμμα. Στο Συνέδριο του Μαρτίου πρέπει να αποτυπωθεί όπως και το 1996 αλλά με πιο σαφή και εναργή τρόπο, η θέληση της κοινωνίας για σταλάντευτη πορεία προς τον εκσυγχρονισμό του δημόσιου βίου καθώς και για δομικές αλλαγές στην οργάνωση του κόμματος ώστε επιτέλους να συνδεθεί και πάλι με την κοινωνία.

Οι αλλαγές στη δομή, το ρόλο και το χαρακτήρα των κομματικών οργανώσεων είναι άμεσης και επείγουσας σημασίας. Δεν είναι τυχαίο ότι ιδιαίτερα η εξυγιαντική πλευρά της πολιτικής εκσυγχρονισμού δεν υποστηρίχθηκε από τον κομματικό και συνδικαλιστικό μηχανισμό και αυτό φάνηκε στις κύριες μάχες εκσυγχρονισμού και εξυγίανσης που δόθηκαν αλλά και σε περιφερειακές μάχες.

Οι μηχανισμοί, κεντρικά αλλά και περιφερειακά, με επικύρωση από το κέντρο (συχνά μάλιστα με σιωπηλή συναίνεση μελών του καθοδηγητικού οργάνου) ανέλαβαν την ακύρωση, την παρεμπόδιση ή τη νόθευση του κυβερνητικού έργου. Στην καλλίτερη περίπτωση διαμεσολάβησαν για να αλλοιωθεί το μεταρρυθμιστικό πνεύμα, για να μη θιγούν οι προσωπικοί μηχανισμοί και τα πελατειακά δίκτυα που είναι εγκατεστημένοι στο κεντρικό επίπεδο αλλά σε εξίσου σημαντικό βαθμό και στην περιφέρεια. Στις εκλογές το φαινόμενο αυτό συνδυάστηκε με την παλαιοκομματική πρακτική ατομικών στρατηγικών μεγάλου αριθμού βουλευτών. Οι μηχανισμοί αυτοί δεν εκφράζουν κάποια αντίθεση ηγετικών κύκλων ή κοινωνικών ομάδων αλλά αποτελούν αντιδράσεις μηχανισμών νομής της εξουσίας, χωρίς ιδεολογία.

χωρίς πθικούς φραγμούς, με τυπικά χαρακτηριστικά δηλαδή αυτού που ονομάζουμε νομενκλατούρα

Πρέπει επίσης να τονιστεί ότι, στο περιφερειακό πλαίσιο και στους καποδιστριακούς δήμους, όπου ιστορικά το ΠΑΣΟΚ διέθετε συντριπτικό πλεονέκτημα ο κομματικός μηχανισμός κατάφερε να μας οδηγήσει σε σημαντικές απώλειες. Υπάρχουν στο σημείο αυτό τεράστιες ευθύνες. Η απώλεια του πολιτικού πλεονεκτήματος της κυβέρνησης στην αυτοδιοίκηση θεωρήθηκε σε πολλές περιπτώσεις δευτερεύον ζήτημα από τον κομματικό μηχανισμό που προπαγάνδισε ανοιχτά την ευκαιρία να ηττηθεί ο "κοινωνικά ανάλητος" πρωθυπουργός, ώστε να συρθεί σε συνθηκολόγηση με το μηχανισμό. Ο αγώνας που δίνουν είναι για τη διάσωση των προνομίων μιας κομματικής νομενκλατούρας που δεν είναι απλώς άδικο και απαράδεκτα για μια σύγχρονη δημοκρατική κοινωνία και για ένα σοσιαλιστικό κόμμα, αλλά και βαραίνουν τη χώρα εμποδίζοντάς την να ανταγωνιστεί με αξιώσεις στο νέο διεθνές περιβάλλον.

Τον ίδιο ρόλο έπαιξε η λειτουργία των μηχανισμών στα θέματα των συμμαχιών με τις άλλες πολιτικές δυνάμεις. Μέσω και του αναχρονιστικού συστήματος του χρίσματος κατάφεραν να απομονωθούν και από τις ζωντανές κοινωνικές δυνάμεις αλλά και από τα άλλα πολιτικά κόμματα. Υπάρχει ένα υπαρκτό ζήτημα συμμαχιών για το ΠΑΣΟΚ. Αυτές όμως δεν θα προκύψουν από κάποιες συμφωνίες των κομματικών ηγεσιών (στο μέτρο μάλιστα που τις αρνούνται) ή με μια αλλαγή του εκλογικού νόμου. Θα προκύψουν από τις μεταρρυθμιστικές πρωτοβουλίες που θα πείσουν τις ζωντανές και δημιουργικές δυνάμεις της κοινωνίας, της εργασίας, της παραγωγής και του πολιτισμού, ότι αξίζει να συστρατευθούν σε αυτή τη μεγάλη εθνική προσπάθεια.

Η μάχη αυτή είναι κρίσιμη. Η είσοδος στην ΟΝΕ δεν είναι πανάκεια, είναι προϋπόθεση για να μείνει η Ελλάδα στο χώρο των ευρωπαϊκών εθνών και να μην περιθωριοποιηθεί. Η πρόοδος του τόπου όμως δεν εξαντλείται σε κάποιους, ασφαλώς απαραίτητους, οικονομικούς δείκτες. Κρίνεται κατά κύριο λόγο από την προώθηση των πολιτικών μεταρρυθμίσεων και των εξυγιαντικών τομών. Απέναντι σε αυτή την πρόκληση κρινόμαστε όλοι. Είναι τέτοια η κατεύθυνση δράσης του κομματικού μηχανισμού που οι πιθανές αντιθέσεις του παρελθόντος (που σχηματικά και δημοσιογραφικά αποτυπώθηκαν στο δίπολο εκουγχρονιστές - προεδρικοί) φαίνονται πια - και είναι - ξεπερασμένες.

Δεδομένου ότι και μέσα στην ΟΝΕ θεαματική χαλάρωση της οικονομικής πολιτικής δεν μπορεί να υπάρξει, οι τομές αυτές θα κρίνουν την πολιτική ζωή της χώρας και όχι κάποιο νεφελώδες "πολιτικό κόστος" μέτρων που ουδείς τελικά αρνείται. Το γεγονός αυτό η κοινωνία το έχει συνειδητοποιήσει ό,τι και αν ισχυρίζονται οι μηχανισμοί. Γι αυτό και θα δικαιώσει μα πολιτική που γίνεται με κριτήριο τις επόμενες γενεές και όχι μια πολιτική με στενά κομματικά οφέλη που χωρίς αρχές προπαγανδίζει η αντιπολίτευση. Το ΠΑΣΟΚ παραμένει ο μόνος αξιόπιστος φορέας εκσυγχρονισμού της χώρας. Αυτό το ΠΑΣΟΚ ζητεί η κοινωνία και αυτό το ΠΑΣΟΚ, της πολιτικής εκσυγχρονισμού και μεταρρυθμίσεων θα εμπιστευθεί και πάλι ο ελληνικός λαός.